

Examenul național de bacalaureat 2025
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

Model

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL (30 pont)

1. a cím és szöveg viszonyának bemutatása a vers összefüggésében

A válasz tartalmi követelményei: kihagyásos szerkezetű, metaforikus cím; a témát külső nézőpontból határozza meg; szorongásra, rabságra, bezártságra asszociálunk. A szövegegész visszaigazolja a címet, kapcsolódik a cím keltette előfeltevésekhez.

Pontozás: érvényes, példákkal alátámasztott, kifejtett válasz 2 pont, részben érvényes válasz 1 pont, helytelen válasz 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/1 pont/2 pont

2. implicit információk felismerése, visszakeresése a versben, a versbeszéd bemutatása

A válasz tartalmi követelményei: a versben nem közvetlen személyesség szólal meg; a lírai én T/1-ben szólal meg. A lírai én saját alapélményét egyetemes érvényűvé emeli.

Pontozás: a versbeszéd jellemzőjének helyes meghatározása 2 pont, részben érvényes válasz 1 pont, helytelen válasz 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/1 pont/2 pont

3. a vers elégiára utaló jegyeinek megállapítása, igazolása szövegpéldák segítségével

Pontozás: érvényes, példákkal alátámasztott, kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes válasz 2 pont, helytelen válasz 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/1 pont/4 pont

4. a megadott költői kép értelmezése a szövegösszefüggés alapján

Pontozás: érvényes, példákkal alátámasztott, kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes válasz 2 pont, helytelen válasz 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/1 pont/4 pont

5. két költői kép azonosítása

Pontozás: minden azonosított példa 1 pontot ér. A kiemelt költői képek megnevezése példánként 1 pont. A költői képek érvényes, kifejtett értelmezése példánként 1 pont. Helytelen válasz esetén 0 pont.

2 x 1 pont (azonosítás) + 2 x 1 pont (megnevezés) + 2 x 1 pont (értelmezés) = **6 pont**

6. a vers témájának meghatározása megadott összefüggésben

Pontozás: érvényes, példákkal alátámasztott, kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes válasz 2 pont, helytelen válasz 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/2 pont/4 pont

7. a vers hangulatának meghatározása a szövegből vett információk alapján

Pontozás: érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott válasz 4 pont, részben érvényes válasz 2 pont, helytelen válasz 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/2 pont/4 pont

a válaszok megfogalmazási módja (csak akkor pontozható, ha a vizsgázó legalább 5 kérdésre válaszolt)

- helyes fogalom- és nyelvhasználat:

Pontozás: szabatos fogalmazás, gördülékeny stílus, a fogalmak szakszerű használata 2 pont, egy-két hiba a fogalomhasználatban 1 pont, helytelen fogalom- és nyelvhasználat 0 pont

- helyesírás:

Pontozás: kifogástalan helyesírás 2 pont, egy durva hiba / három súlyos hiba / öt egyéb hiba 1 pont, legalább három durva hiba / öt súlyos hiba / tíz egyéb hiba 0 pont (Helyesírási típushibák I. III. tétel)
0 pont/(1 pont/2 pont) + (1 pont/2 pont)=4 pont

II. TÉTEL

(30 pont)

1. a szöveg globális jelentésének megértése, a szöveg témájának megfogalmazása

Pontozás: a téma helyes megfogalmazása 1 pont, a megadott terjedelemből való igazodás/szövegtömörítés 1 pont.
0 pont/1 pont + 1 pont = 2 pont

2. konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése

Pontozás: minden érvényes információ 1 pontot ér. Hiányzó vagy hibás válasz 0 pont. Bármely, a szövegből kiírt érvényes információ elfogadható.
0 pont/3 x 1 pont = 3 pont

3. konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése

Helyes válasz: 1) c.; 2) a.; 3) d.; 4) c.; 5) b.

Pontozás: minden helyes társítás 1 pontot ér. Több társítás esetén a válasz érvénytelen. Hiányzó vagy hibás válasz 0 pont. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/5 x 1 pont = 5 pont

4. nyelvi elemek értelmezése

Lehetséges válaszok: *periodikum* – rendszeresen megjelenő kiadvány/folyóirat; *hagyaték* – a szerző halála után ránk maradt kéziratok/hátrahagyott kéziratok; *kétségeket támasztott a regény szerzőségét illetően* – megkérdőjelezte a szerző kilétét/bizonytalanságát fejezte ki a szerző személyével kapcsolatban; *Fanninak tulajdonította a naplójegyzeteket* – azt állította, hogy a naplójegyzetek szerzője Fanni.

Pontozás: minden szó/kifejezés a szövegben érvényes jelentését körülíró, annak megfelelő szinonimát megadó értelmezése 1 pontot ér. Bármely, a javítókulcstól eltérő helyes válasz elfogadható.

0 pont/4 x 1 pont = 4 pont

5. ok-okozati összefüggések felismerése a szövegben

Pontozás: bármely, a megadott kijelentést alátámasztó érv kiírása 1 pontot ér. Helytelen válasz (olyan információ, amely nem áll ok-okozati viszonyban a felhívásban szereplő információval, vagy olyan érv, ami bár ok-okozati viszonyban van a felhívásban szereplő információval, de nem jelenik meg a szövegben) 0 pont
0 pont/3 x 1 pont = 3 pont

6. szövegrészek értelmezése

Helyes válasz: b.

Pontozás: a helyesen azonosított válasz 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.
0 pont/2 pont/4 pont

7. következtetés azonosítása

Helyes válasz: c.

Pontozás: a helyes válasz azonosítása 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.
0 pont/2 pont

8. A szöveg céljának megnevezése

Helyes válaszok: a. – H; b. – H; c. – I; d. – I

Pontozás: minden helyes válasz 1 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/4 x 1 pont = 4 pont

9. a stílusréteg megnevezése, indoklás

Helyes válasz: tudományos ismeretterjesztő stílus (más elfogadható válasz: publicisztikai stílus);

Az indoklás tartalmi követelményei: tudományos kutatásokra, tényekre való hivatkozás, objektivitás; szabatos, választékos stílus, szakszavak használata (publicisztikai stílus: közérthető, színes, egyéni, figyelemfelkeltő megfogalmazásmód, nyelvezete választékos, igényes)

Pontozás: a stílusréteg helyes megnevezése 1 pontot ér, a helytelenül megnevezett stílusréteg 0 pont, az indoklásban megnevezett jellemzők 1–1 pontot érnek (a helytelenül megnevezett stílusréteg indoklásában helyesen megnevezett jellemzők 0 pontot érnek); az érvényes példák 1–1 pontot, a helytelenül választott példák 0 pontot érnek.
0 pont/1 + (2 x 1 pont + 2x1 pont) = 5 pont

III. TÉTEL

(30 pont)

1. a választott alkotás műfajának meghatározása

Pontozás: helyes műfajmegjelölés, a megfelelő műfaji jegyek leírása, ezek azonosítása a választott műalkotásban 2 pont; helytelen műfajmegjelölés, a megjelölt műfaj jegyeinek felsorolása 1 pont;

helyes műfajmegjelölés, hiányos indoklás 1 pont, helytelen műfajmegjelölés, helytelen indoklás / a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

2. a történelmi kor viszonyainak bemutatása

Pontozás: helyes korszakjelölés, az adott kor ismerete, a műben megjelenített történelmi/társadalmi viszonyok helyes és kifejtett ábrázolása, a műből hozott konkrét utalásokkal 4 pont; helyes korszakjelölés, a műben megjelenített történelmi/társadalmi viszonyok felszínes ábrázolása/megemlíttése konkrét utalások nélkül; 2 pont; helytelen korszakjelölés, a műben megjelenített történelmi/társadalmi viszonyok helyes és kifejtett ábrázolása, a műből hozott konkrét utalásokkal 2 pont; helytelen korszakjelölés, felszínes ábrázolás / a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/2 pont/4 pont

3. a főhős jellemábrázolása

Pontozás: érvényes és kifejtett jellemábrázolás, az ábrázolás több dimenziójának figyelembe vétele (elbeszélő általi jellemzés, más szereplők általi jellemzés, cselekvés, beszéd, környezet), a műből hozott konkrét utalásokkal 4 pont; érvényes, de felszínes jellemábrázolás, hiányos utalások 2 pont; részben érvénytelen, de részletgazdag jellemábrázolás, a műből hozott konkrét utalásokkal, de helytelen következtetésekkel / hiányos tudásanyaggal 2 pont; érvénytelen, felszínes ábrázolás / a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/2 pont/4 pont

4. a hősök viszonyrendszerének ábrázolása

Pontozás: érvényes és kifejtett ábrázolás, a viszonyrendszer részletes kifejtése, a konfliktusok/kapcsolatok mozgatórugóinak felfedése, a műből hozott konkrét utalásokkal 4 pont; érvényes, de felszínes ábrázolás, hiányos utalások 2 pont, részben érvénytelen, de részletgazdag ábrázolás, a műből hozott konkrét utalásokkal, de helytelen következtetésekkel / hiányos tudásanyaggal 2 pont, érvénytelen, felszínes ábrázolás / a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/2 pont/4 pont

5. a tragikum szerepe a hős sorsának alakulásában

Pontozás: a tragikum kifejtése, a tragikum szerepének megállapítása a hős sorsának alakulásában, érvényes, részletes kifejtés, a műből hozott konkrét utalásokkal 4 pont; a tragikum kifejtése, a tragikum szerepének figyelmen kívül hagyása a hős sorsának alakulásában, érvényes, részletes kifejtés, a műből hozott konkrét utalásokkal 2 pont; a tragikum szerepének megállapítása a hős sorsának alakulásában, részben érvényes, részletes kifejtés, a műből hozott konkrét utalásokkal 2 pont; a tragikum kifejtése, a tragikum szerepének megállapítása a hős sorsának alakulásában, érvényes, de felszínes kifejtés, konkrét utalások nélkül 2 pont; érvénytelen, felszínes válasz / a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/2 pont/4 pont

a témának megfelelő szövegválasztás

Pontozás: a szerző helyes megnevezése 1 pontot, a cím helyes formája 1 pontot, a téma szempontjából releváns mű választása 2 pontot ér. 1 pont + 1 pont + 2 pont = **4 pont**

az értekezés megfogalmazási módja (csak akkor pontozható, ha a vizsgázó legalább egy oldalnyi terjedelmű szöveget írt ehhez a tételhez)

- logikus gondolatmenet, szövegkohézió

Pontozás: tökéletesen összefüggő szöveg, hibátlan gondolatmenet 2 pont; helyenként töredezett gondolatmenet 1 pont; összefüggéstelen szöveg / a vizsgázó nem összefüggő szöveget ír, hanem pontszerűen jelöli a szempontokat, és azokat fejti ki egyenként 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

- helyes fogalom- és nyelvhasználat

Pontozás: szabatos fogalmazás, gördülékeny stílus, a fogalmak szakszerű használata 2 pont; egy-két hiba a fogalomhasználatban 1 pont; helytelen fogalom- és nyelvhasználat 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

- helyesírás

Pontozás: kifogástalan helyesírás 2 pont; egy durva hiba / három súlyos hiba / öt egyéb hiba 1 pont; legalább három durva hiba / öt súlyos hiba / tíz egyéb hiba 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

- az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása

Pontozás: értekező szöveg alkotása, a három fő rész betartása: bevezetés, kifejtés, lezárás, a címnek megfelelő tétel megfogalmazása, a megadott szempontok figyelembe vétele a kifejtésben, érvényes következtetések megfogalmazása 2 pont; az értekezés nem teljes (pl. bevezető vagy lezáró rész hiánya) 1 pont; az értekezés tartalmi és formai jegyeinek figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

Helyesírási típushibák:

Durva hiba: a mássalhangzók időtartamának hibás jelölése közhasználatú szavakban; az összeolvadás, a részleges hasonulás, az írásban jelöletlen teljes hasonulás és a kiesés hibás írásmódja; kis- és nagy kezdőbetű tévesztése közhasználatú tulajdonnevek (pl. Magyar Tudományos Akadémia, Természet Világa), melléknevek és egyelemű tulajdonnévből képzett melléknév (pl. francia, balatoni, adys) esetében; igekötős igék hibás egybe-, illetve különírása; tagadószó egybeírása az igével, tagadott szóval, tagadott kifejezéssel; az ly – j tévesztése közhasználatú szótőben és toldalékban, az ly – j hiánya vagy kiejtés szerinti jelölése; felszólító módú igealakok hibái.

Súlyos hiba: közhasználatú szavak/összetett szavak különírása, illetve szókapcsolatok egybeírása; közhasználatú szavak elválasztása; magánhangzók időtartamának tévesztése közhasználatú szavakban és toldalékokban; mondatkezdő nagybetű tévesztése.

Egyéb hiba: nem közhasználatú szavak durva és súlyos hibái; köznevek kezdőbetűjének tévesztése (pl. világháború); kezdőbetű tévesztése több elemből álló tulajdonnévből képzett melléknév esetében (pl. New York-i, budapest – bécsi, Csokonai Vitéz Mihály-os); betűtévesztés; mondatzáró írásjelek; tagmondatok közötti írásjelek; mondatrészek közötti írásjelek hiánya vagy téves jelölés; egyéb írásjelek hiánya vagy téves jelölése.

Minden ismétlődő hiba csak egy hibának számít.